

ՈՒՍՏԱՆԻՆԻ ԵՒ ԶԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ուստանիները եւ յարուստները կը ներկայացնեն Քրիստոսի առաքելութեան գլխաւոր երկու պարագաները:

ՈՒՍՏԱՆԻՆԻ

Հոռովմէական կայսրութեան մէջ որոշ յանցագործներ խաչելը ընդունած պատժամիջոց մըն էր: Ուստաններ կ'ենթարկուէին խարազանի հարուածներու եւ անարգանքի իբրեւ արդար պատիժ:

Քրիստոսի խաչելութիւնը տեղի ունեցաւ ըստ աստուածային նախախնամութեան, որ իր մէջ կ'ամփոփէ երկու գլխաւոր խնամաներ:

1- Փորձաքար կատարեալ սիրոյ

Քրիստոսի աստուածային փրկարար առաքելութեան նպատակը յստակ կերպով կը բացատրուի Յովհաննու աւետարանին մէջ, ուր կ'ըսուի, «Աստուած այնպէս սիրեց աշխարհը, որ մինչեւ իսկ իր միածին Որդին տուաւ, որպէսզի ով որ հաւատայ անոր՝ չկորսուի, այլ ընդունի յաւիտենական կեանքը. որովհետեւ Աստուած իր Որդին աշխարհ չորկեց որ ան դատէ աշխարհը, այլ որպէսզի աշխարհը անով փրկուի» (Յովհաննէս 3:16-17): Այս մեծ եւ կարեւոր առաքելութեան յաջողութեան համար, Քրիստոս կամովին ենթարկուեցաւ չարչարանքի եւ մահուան:

Մենք, իբրեւ մարդ էակներ, կարեւոր կը նկատենք մեր կեանքը, եւ անոր գոյութեան եւ ապահովութեան համար կը կատարենք ինչ որ կարելի է: Այս ցոյց կու տայ թէ կը սիրենք մեր կեանքը: Նոյնպէս, մեր գնահատանքը կ'արտայայտենք ուրիշներու մեր սէրով եւ ծառայութեամբ: Մահը պայման չենք նկատեր ցուցաբերելու մեր երախտագիտութիւնը: Բայց թէ ինչպէ՞ս կարելի է արտայայտել

ամենէն մեծ սէրը, երբ հարց կը տրուի: Արդեօք, կա՞յ այդպիսի բան: Կարգացած եւ լսած ենք պատմութիւններ թէ տարբեր անհատներ ապրած եւ ցուցաբերած են իրենց սէրը տարբեր ձեւերով: Քրիստոս, որպէս կատարեալ ուսուցիչ եւ յաւիտենական քահանայ, սորվեցուց սիրել զԱստուած եւ սիրել ուրիշները մեր անձերուն պէս: Իր կատարած հրաշքները հաստատեցին իր ուսուցման ճշմարտութիւնը: Իր թափած ճիգերը ապարդիւն պիտի ըլլային եթէ իր ապրած կեանքով չվկայէր իր արտայայտած հետեւեալ սա ճշմարտութիւնը թէ «Աւելի մեծ սէր ոչ ոք ունի, քան այն՝ որ մէկը իր կեանքը կու տայ իր բարեկամներուն համար» (Յովհաննէս 15:13):

Քրիստոս շատ առիթներ ունէր լքելու իր պատասխանատուութիւնները: Իր ստանձնած պարտականութիւնը այնքան սուրբ էր, որ նախընտրեց ցոյց տալ իր գերազոյն սէրը իր կեանքի գնով՝ խաչին վրայ: Հարկաւոր էր, որ Աստուած փրկէր մարդկութիւնը որ իր «պատկերն» է: Հետեւաբար, ոչ ոք իրաւացիօրէն կրնայ քննադատել եւ ըսել թէ Աստուած չսիրեց մեզ: Անհատն մը կարելի չէ ակնկալել աւելի քան իր անձին գոհաբերումը: Աստուած մեզի համար իր կեանքը զոհեց խաչին վրայ: Այդպիսով, խաչը եղաւ փորձաքարը, որուն վրայ Քրիստոս յայտնեց իր կատարեալ եւ գերազոյն սէրը մարդկութեան:

2- Քաւութիւն

Ի՞նչ է քաւութիւն: Քաւութիւն կը նշանակէ ներում, որուն կ'արժանանայ անհատ մը երբ կը բարեփոխէ իր կեանքի ընթացքը, հաշտութիւն կնքելու համար: Մեր յարաբերութեանց մէջ հաշտեցման անհրաժեշտութիւնը եւ ստիպողականութիւնը կախեալ է զիբար ընդունելու մէջ, որ

կ'իրականանայ իրարու նկատմամբ մեր ունեցած սէրով: Յանցաւորը պէտք է զոհէ պահանջուածը եւ կամ համակերպի բանի մը եթէ հաշտութիւն կը փափաքի: Ըստ Մովսիսական օրէնքին, մարդիկ կը հաշտուէին Աստուծոյ Հետ զոհ մատուցանելով (Ղեւտացւոյ 1:4, 4:20, 9:7, Թուոյ 15:25, 31:50): Քրիստոս ինքզինք ենթարկեց օրէնքին, կատարելու համար իր առաքելութիւնը: Ան խաչին վրայ զոհեց իր մարմինը որպէս հաշտութիւն եւ քաւութիւն մարդոց համար:

Ըստ Հին օրէնքին, ներում ստանալը կը պայմանաւորուէր արիւնով. զոհին արիւնը կը սրսկուէր զոհասեղանին շուրջ: Մովսէսի այդ Հին օրէնքը վերջ կը գտնէր Քրիստոսի զոհաբերութեամբ եւ թէ այլեւս մեզմէ չէր պահանջուէր արիւն թափել մեղքերու թողութեան համար: Ահա այդ նպատակով Քրիստոս ըսաւ, «Որոք ուրեքին կ'ուզեմ եւ ոչ թէ զոհ, վասնզի ես արդարեւ կանչելու չեկայ այլ մեղաւորները» (Մատթէոս 9:13): Քրիստոս եղաւ առաջին եւ վերջին զոհին գաղը՝ աշխարհի փրկութեան համար:

Պօղոս առաքեալ կ'ըսէ. «Աստուած անոր արեամբ, հաւատքի միջոցով նախասահմանած էր իբրեւ քաւութիւն. . .» (Հռովմայեցւոյ 3:25): «Ան է քաւութիւն մեր մեղքերուն, եւ ոչ միայն մեր, այլ նաեւ ամբողջ աշխարհի մեղքերուն» (Ա. Յովհաննէս 2:2): «Եւ սէրը ասոր մէջ է ոչ թէ մենք սիրեցինք զԱստուած, այլ ան սիրեց մեզ եւ զրկեց Որդին մեր մեղքերու քաւութեան համար» (Ա. Յովհաննէս 4:10): «Քանզի Քրիստոս՝ մեր գաղտիկը, մորթուեցաւ» (Ա. կորնթացւոյ 5:7):

Հիմա որ տեղեկացանք Քրիստոսի մեր հանդէպ ունեցած սիրոյն, որ ցոյց տուաւ խաչին վրայ, իր կեանքին գերագոյն զոհողութեամբ, ուրեմն, ի՞նչ կը սպասուի մեզմէ: Պօղոս առաքեալ կը պատասխանէ ըսելով, «Կ'աղաչեմ ձեզմէ, եղբայրներ, գթութեամբն Աստուծոյ, որ պատրաստէք ձեր

մարմինները իբրեւ պատարագ կենդանի, սուրբ եւ աստուածահաճոյ. այդ է ձեր բանաւոր պաշտամունքը» (Հռովմայեցւոյ 12:1): «Պատարագ կենդանի» կը նշանակէ Հեռու պահել ինքնզինք մեղաւոր ընթացքէ եւ ապրիլ սուրբ եւ մաքուր կեանք մը, որ կարելի կ'ըլլայ երբ կ'ունենանք Աստուծոյ սէրը մեր սրտերուն մէջ:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

Սերտ կապ գոյութիւն ունի Քրիստոսի խաչելութեան եւ յարութեան միջեւ:

Ինչպէս որ բացատրուեցաւ, Քրիստոս իր վրայ կրեց մարդոց մեղքերը եւ մեր Հին մեղաւոր մարդը մեռաւ իր Հետ խաչին վրայ: Մարդկութիւնը սահմանուած էր կորսուելու եթէ Քրիստոս չթափէր իր փրկարար արիւնը խաչին վրայ մարդոց համար: Քրիստոսի յարութեամբ հասկցանք թէ ո՞վ որ կը մեռնի իր Հետ, որդապէս յարութիւն կ'աննէ նաեւ իր Հետ: Պօղոս առաքեալ կ'ըսէ, «որովհետեւ եթէ անոր մահուան նմանութեամբ տնկակից եղանք անոր՝ պիտի ըլլանք նաեւ անոր յարութեան նմանութեամբ» (Հռովմայեցւոյ 6:5):

Քրիստոս «մահուամբ կոխկրքտեց մահը» կ'ըսէ Սուրբ Պատգարագի ընթացքին ըսուած «Միածին Որդի» ժամամուտը: Ժիշդ է, որ Քրիստոս իր մահուամբ միանաւ ընդ միշտ վերցոյց մահէ ու խաւարը, եւ իր յարութեամբ մեզի չնորհեց յափտեանական կեանք: Հետեւաբար, Քրիստոսի յարութիւնը նորոգումն է մեր կեանքին: Մեր այս «նոր կեանքը» չունի այլեւս չարին սպառնալիքը:

Յարութիւնը խոստացուած նոր կեանքն է, որ կը քայլաբերէ մեզ զօրաւոր պահելու մեր հաւատքը, որովհետեւ կը հաւատանք թէ «փոխարէնը. . . պիտի Հատուցուի արդարեւորութեան յարութեան օրը» (Ղուկաս 14:14): Յարութիւնը մխիթարութիւն է քարեզործներուն համար, որովհետեւ անոնք պիտի ներկայանան «կեանքի յարութեան համար», իսկ

կորուստ է չարագործներուն համար, որովհետեւ անոնք պիտի ներկայանան «դատաստանի յարութեան համար» (Յովհաննէս 5:29):

Հասկնալի է, ուրեմն, որ միայն յանցագործներ պիտի բերուին դատաստանի՝ ստանալու համար իրենց դատավճիռը:

«Ես իսկ եմ կեանք եւ յարութիւն» ըսաւ Քրիստոս (Յովհաննէս 11:25): Այս ազգու եւ համարձակ յայտարարութիւնը ոչ մէկ այլ երկրնորանք կու տայ մեզի, յոյս ունենալու կեանքի նկատմամբ: Որովհետեւ, կեանքը կը սկսի եւ կը վերջանայ Քրիստոսով միայն:

Սակայն, ի՞նչ եղան անոնք որոնք մեռան Քրիստոսէ առաջ: Հայ եկեղեցին կը հաւատայ եւ կը դաւանի թէ խաչին վրայ Քրիստոս մահանալէն ետք «իբ մարմինը, միացած

աստուածութեան հետ, գերեզման դրուեցաւ եւ իր հոգիով իջաւ դժոխքի մէջ եւ ազատեց հոգիները: Երեք օրեր ետք մեռելներէն յարութիւն առաւ եւ երեւցաւ առաքեալներուն»: (Ժամագիրք Հայ Եկեղեցւոյ): Հոգիներ, որոնք «կղպուած» էին դժոխքի մէջ, անոնց առիթ տրուեցաւ տեսնելու, լսելու եւ հասկնալու Քրիստոսը՝ իրենց փրկութեան համար: Անոնք որոնք ակնկալութիւն ունէին եւ հաւատացին Քրիստոսի գալստեան, կրցան ճանչնալ զինք եւ ընդունիլ եւ, հետեւաբար, ազատեցան:

Թող Քրիստոսի յարութեան լոյսը լուսաւորէ մեր սրտերը եւ մտքերը հասկնալու թէ մենք, քրիստոնեաներս, բախտաւոր ենք նոր կեանք մը ունենալնու համար:

ՍԱՄՈՒԷԼ Ծ. ՎՐԴ. ԱՂՈՅԵԱՆ